

1920/09

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

საქართველოს მემკვიდრე

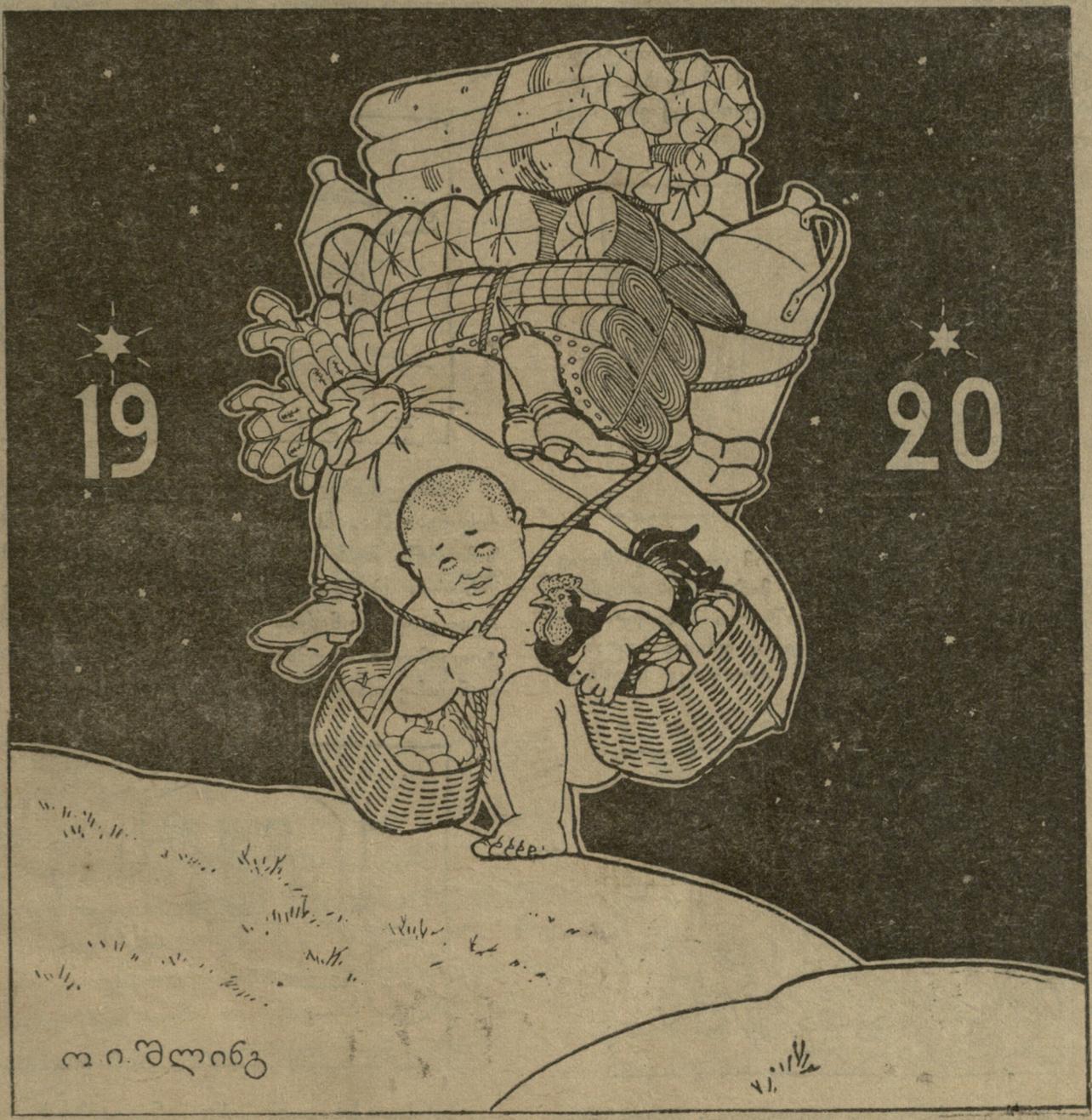
№
7

1920 წ.
იანვრის 1

ფასი 6 მ.

19

20

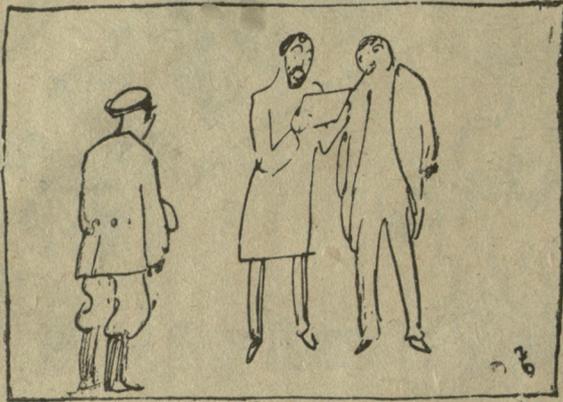
ო. ი. შლინგ

ახალი წელი. ჯერ ფეხი არ შემომიდგამს და ამდენი ტვირთი კი ამკიდეს.

19552
იანვარი

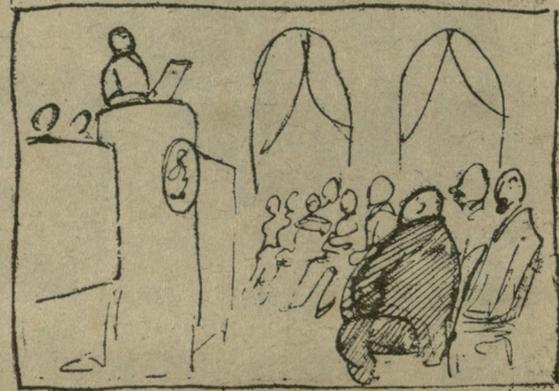
წარჩინებული უცხოელი.

და ვაში, სადგურიდან ვიდრე სასტუმრო ანტამდე“ ქუჩები აღტაცებული ხალხით დაიფარა: ოვაციებსა და ვაშას ძ ხილს ბოლო არ უჩანდა.

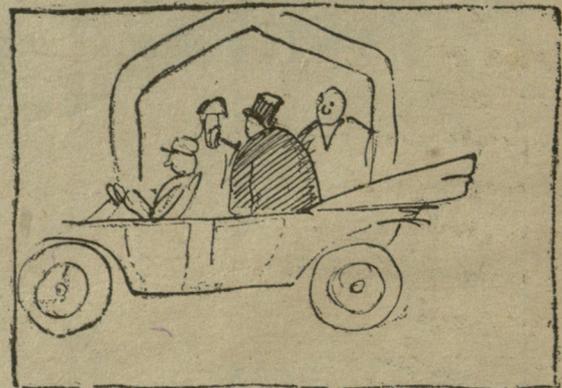
დეკემბრის 31-ს ქ. ბაქოდან საგარეო საქმეთა სამინისტროში შემდეგი შინაარსის დეპეშა მოვიდა: — გატყობინებთ, რომ დამის თორმეტ საათზე, თფილისში ჩამოვა წარჩინებული უცხოელი. მისი მოგზაურობის მიზანი საიდუმლოებით არის მოცული. სასურველია, რომ ჩვენი მთავრობა ღირსეულათ დაუხვდეს მას. ადგილობრივ დიპლომატიურ წრეებში დაქინებით ამობენ, რომ ამ უცხო სტუმრის აზრს გადამწყვეტი მნიშვნელობა ექნება ჩვენი დამოუკიდებლობის საკითხისათვის.

უპირველეს ყოვლისა უცხო სტუმარმა მთავრობის თავმჯდომარე ინახულა. ნოე ნიკოლოზის ძემ მამა-პაპურ ბუხართან მიიწვია სტუმარი და მეგობრულმა საუბარმა 47 ნახევარ წუთს გასტანა, რის შემდეგაც უცხოელი დამფუძნებელ კრების სხდომაზე მიიპატიჟა მასპინძელმა.

საგარეო საქმეთა სამინისტრომ დაუყოვნებლივ გაგზავნა თფილისის სადგურზე მინისტრის ამხანაგი ნ. ქარცივაძე და ბ.ნი მელიქიშვილი საპატიო უცხოელის შესახვედრათ. შეხვედრამ ფრიად სასიამოვნო შთაბეჭდილება მოახდინა როგორც სტუმარზე, აგრეთვე მასპინძლებზე.

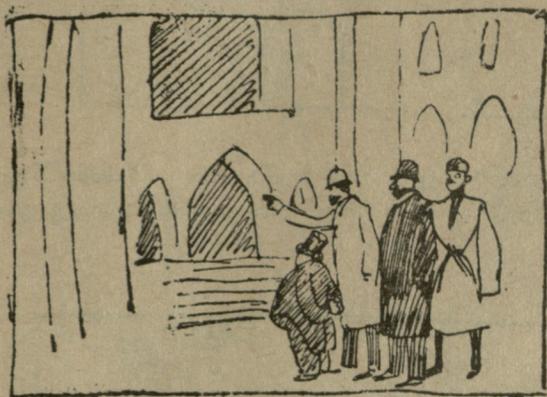
დამფუძნებელი კრება“ ამ დროს ფრიად საყურადღებო საგანს არკვევდა. საკითხი შეეხებოდა ზამთარში შეშის საჭიროებას. ამ დებულებას თავისებურის მჭერმეტყველობით ებრძოდა სოციალისტ-რევოლიუციონერთა ლიდერი ივანე გობეჩია; პატივცემული სტუმარი ორატორის სიტყვამ მხიარულ გუნებაზე დააყენა და ბევრი აცინა.

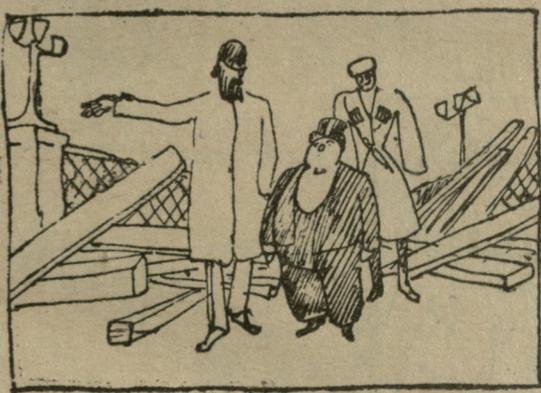
უცხოელის ჩამოსვლა საიდუმლოთ მოხდა, მაგრამ ქალაქს გლევის სისწრაფით მოედო ეს ცნობა

ბ. ქალაქის თავს წინდაწინვე განზრახული ჰქონდა ჩვეულებისამებრ პურ-მარლით შეგებებოდა

იშვიათ სტუმარს, მაგრამ ვინაიდან სახელდახელოთ ქალაქში არც პური აღმოჩნდა და არც მარილი, მხოლოდ მარილიანი სიტყვით გაუმსპინძლდა წარჩნებულ უცხოელს და სთხოვა მას, კეთილ ენებებია და დაეთვალაიერებია ჩვენი დედა ქალაქის ღირს შესანიშნავი დაწესებულებანი და ადგილები.

უპირველეს ყოვლისა უცხოელმა ინახულა ქალაქის მუზეუმი სასახლის პირდაპირ. ქალაქის მოურავმა განუმარტა სტუმარს, რომ ამ შენობას მეოთხე ადგილი უჭირავს მსოფლიო საკვირველებათა შორის შემდგომად ბაბილონის გოდოლისა, ეგვიპტეს პირამიდებისა და ეიფელის კოშკისა და საერთაშორისო ზავის ჩამოგდებას უფრო ადრე უნდა მოველოდეთ, ვიდრე ამ მუზეუმის დამთავრებას.

შემდეგ დათვალაიერებულ იქმნა ვერის ხიდი. სტუმარი დაინტერესდა იმ გარემოებამ, რომ ამ ხიდს ყველანი გარს უვლიან და ზედ არავინ გადის, მაგრამ როდესაც ჩვენმა მოურავმა აუხსნა, რომ ეს ის ხიდია, რომელიც აწერილი აქვს კრილოვს ერთ-ერთ არაკში და რომელიც ცრუ კაცს ვერ იმაგრებს და ტყდება, უცხოელმა თითონაც აღარ მოისურვა ზედ გავლა და ქალაქის თავთან ერთად ტრამვაის დასათვალაიერებლად გაემგზავრა.

უცხოელი მეტად გააკვირვა ჩვენი ტრამვის მშენიერ ა მდგომარეობამ. მან განაცხადა, რომ აზიის მრავალი უდაბური ადგილები გამოიარა და არსად ამ ტიპის ვაგონები არ უნახავს და ქალაქის გამგეობას მისი გეგმა სთხოვა.

ქალაქის წყალსადენის ნახვამ უცხოელი ალტაცებაში მოიყვანა და კითხვა-კითხვაზე მიიყარა ქალაქის ინჟინერს.

— რათ არის ღია ეს მილი ქუჩაში? — ჰკითხა სტუმარმა.

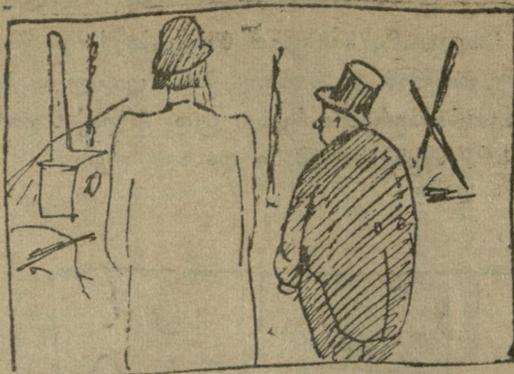
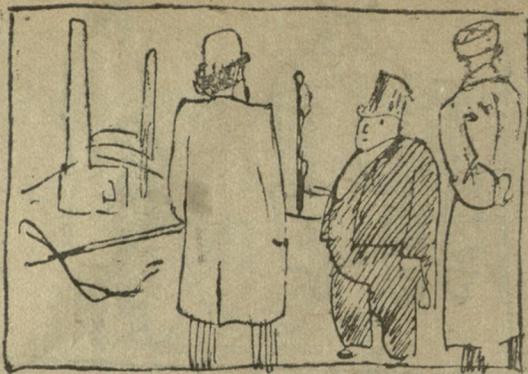
— ეკონომიის მიზნით, ბატონო! როდესაც მილი ქუჩაში ღიაა, ბინებში წყალი ვეღარ აღის და მდგმურები ვეღარ ხარჯავენ...

— კარგი, მაგრამ, რატომ ასე მცირე ნაკადი მოდია მილში?

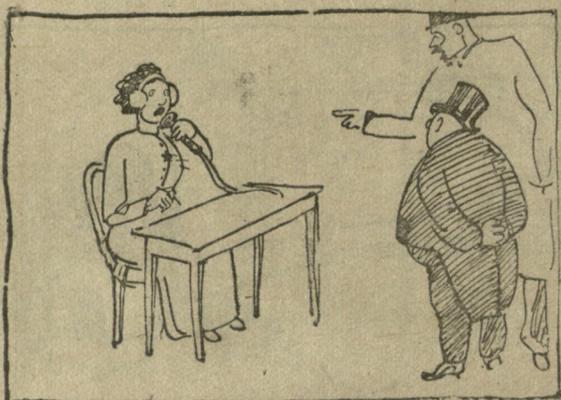
— აქაც ღრმა და მნიშვნელოვანი მოსაზრება გახლავთ: ჩვენ გვეშინია, მკვარი არ დაგვიშრეს და ყარაიზის მამულები მოურწყავად არ დაგვირჩეს.

შემდეგ უცხოელს უჩვენეს ერთადერთი ელექტრონის სანათური, რომელიც ქალაქის გამგეობას ღიდის სიფრთხილით შენახული აქვს საგანგებო ყუთში.

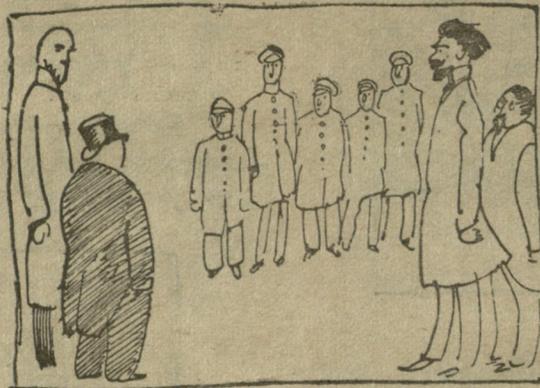

როდესაც ქალაქის მოურავმა წარჩინებულ უცხოელს დაათვალიერებინა ჩვენი ორი შესანიშნავი თაბაკოს ქარხანა „მირსა“ და ენფიანჯიანკისა, საღერღელ—აშლილმა სტუმარმა დაუყოვ ებლივ დასლა ეკონომიური ხელშეკრულება ჩვენ რესპუბლიკასთან.

— ეს, თქვენო აღმატებულეზავ, ტელეფონზე მოუშავი ქალი გახლავთ.. საბრალო, ყრუ არის, რადგან ჩაირიცხებიან თუ არა ამ სამსახურში, ყველანი დაუყოვნებლივ ყრუვდებიან.

შედეგ სტუმარმა გოვირდის აბანო ინახულო. მექისის დახელოვნებულმა მასაჟმა დადი შთაბეჭდილება მოახდინა უცხოელზე და განზრახულ ბანაო ბაზე უარი ათქმევინა.

მოსწავლე ახალგაზრდობის ნახვამ და მათი სახის გამომეტყველებამ უცხოელს თვალწინ დაუბატა დიდებული მომავალი საქართველოს რესპუბლიკისა.

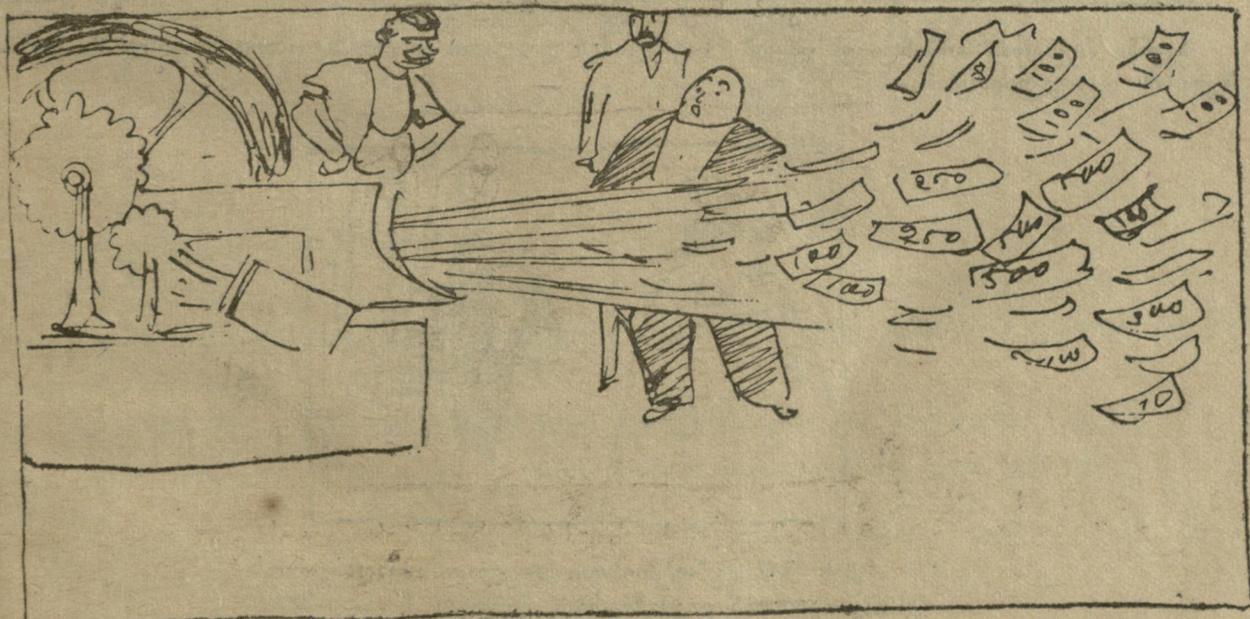

რესპუბლიკის შეიარაღებულ ძალთა დათვალიერებამ ძვირფას სტუმარს ამ ძალებთან დაუყონებლივ ბრძოლის წყურვილი გაუღვიძა.

როდესაც უცხოელმა ქალაქის განაპირა ადგილებზე ხელოვნურად გაშენებული ბაღები დაათვალიერა, საოკარი რამ მოხდა. მიუხედავად იმისა, რომ მას აკაკის სახელიც კი არასოდეს არ გაეგონა, აღტაცებით წარმოსთქვა:

— ცა-ფირუზ, ხმელეთ-ზურმუხტო, ჩემო სამშობლო მხარეო!

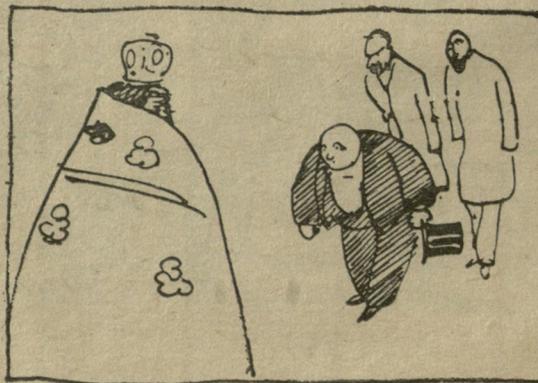
რესპუბლიკის ფულების საბეჭდავი მანქანა რომ იხილა, უცხოელმა გულწრფილად წამოიძახა: — ეხლა კი მრწამს, რომ საქართველოს ფინანსიური მომავალი მკვიდრ ნიადაგზე არის დამყარებული!

შემდეგ წარჩინებული სტუმარი ჩვენი ახალ-
გაზრდა სენატის სხდომას დაესწრო.

ჩვენმა ნიჭიერმა მოქანდაკემ იაკობ ნიკოლაძემ დაატკბო უცხო სტუმარი თავისი 25 წლის ნამუ-
შეარის დათვალეირებით.

ამის შემდეგ უცხოელი სრულად საქართველოს
კათალიკოსთან გაემგზავრა, მიიღო წმინდა მამის
ლოცვა-კურთხევა და მოახსენა:
— ძლიერ მოხარული ვარ, თქვენო უწმინდე-
სობავ! ქართველი ხალხი იმდენათ მორწმუნე ყო-
ფილა, რომ თავისი საკუთარი კათალიკოსიც კი
ჰყოლია.

უცხო სტუმრის სახელმწიფო თეატრში შესვლისთანავე ორკესტრმა და ხორომ კომპოზიტორ ფოცხვერაშვილის ლობარობით შეასრულა ჩვენი ეროვნული ჰიმნი.

თეატრის კომისარმა ალ. წუწუნავამ აღფრთოვანებულ სიტყვით მიმართა სახელოვან სტუმარს და სხვათა შორის სთქვა:

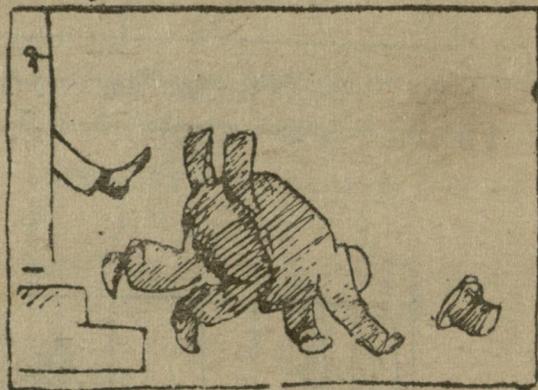
— მე მოხარული ვარ რომელიც რომ თქვენ მობძანდით და ალტაცებით ვეგებებით თქვენს მობრძანებას, რომელიც რომ თქვენ აქ ჩამობრძანდით ჩვენს მთავრობასთან ერთად!

წარმოდგენის შემდეგ საპატიო სტუმარს გარე-
შე საქეთა სამინისტრომ „ორიანტში“ ბანკეტი
გაუპართა.

შეზარხოშებულმა სტუმარმა ბანკეტის შემდეგ
მოისურვა გორგიჯანოვის „ტრიატრ ტივოლიში“
წარბრძანება თვალისთვის წყალის დასაოფეინებლად.

ინცინდენტში ჩაერია ჩვენი ფრთხილი და თა-
ვზიანი მილიცია.

გორგიჯანოვის თეატრში უცხო სტუმარს თა-
თერაკი შეემთხვა. სრულიად უნებლიედ მან თეა-
ტრის ქალწულთაგანს სტოლ-ქვეშ ფეხზე ფეხი
დაადგა. ამის გამო მოხდა რომანიულ ნიადაგზე
შეტაკება.

უცხოელი მეათე უბნის კომისარიატში მიიყვან-
ნეს და ოქმი შეუდგინეს.

— თქვენი სახელი და გვარი? — შეეკითხა უც-
ხოელს კომისარმა.

— 1920 წელი გახლავარ, უპასუხა მან

გ ა ფ ი ც ვ ა.

„ისე ვენდობი პრისტავსა,
როგორც საკუთარ თვის თავსა.“

ს. ზურგიელიძე.

იმდენათ გაქირდა მდგომარეობა, რომ საახალ-წლო წერილისათვის დიდ მგოსნის აჩრდილი გამოვიწვიე, მისი სახელი შევაწუხე.

მაგრამ ჩემი მდგომარეობისთვის სხვა, ამაზე მეტად შესაფერი წინაიტყვა ყოვლად მოუხერხებელია არა თუ გამოსძებნოს, არაჲდ წარმოდგენითაც წარმოიდგინოს ადამიანის ოცნებამ.

პირველ ყოვლისა მცირედენი ფაქტიური განმარტება მგოსნის სიტყვებისა.

„თვის თავი“ ნამდვილის მისის მნიშვნელობით არ უნდა გავიგოთ. ეს არ ნიშნავს თვის დასასრულს, ე. ი. იმ დროს, როდესაც მოხელე ჯამაგირს უნდა იღებდეს, არაჲდ ნიშნავს „თვის თავს“.

როცა ამას გავითვალისწინებთ, მაშინ ჩვენთვის თითქოს გაუგებარი გამოდის მგოსნის თქმათა აზრი. როგორ? სოლომონი ისე ენდობა პრისტავს, როგორც თავის თავს?

ეს შეუძლებელია! შესძახებს ყველა, ვინც პატივსა სცემს მგოსნის სახელს. მე კი ამას არ ვიტყვი, ვინაიდან „კარგ მთქელს კარგი გამგონე უნდა“ და მე მხოლოდ წუხელ გავიგე დიდებული მგოსნის ღრმა თქმულებათა მნიშვნელობა.

მე ჩემს თავს გაცილებით უფრო ვენდობოდი ვიდრე საუკეთესო პრისტავს, დარწმუნებული ვიყავ, ის არასოდეს არ მიღალატებდა, ჩემს ნება სურვილს თავისთვის კანონათ ჩაითვლიდა და მის აღსრულებაზე არასოდეს უარს არ იტყოდა. დიახ, მე ამაში მუდამ ღრმად ვიყავ დარწმუნებული.

ახალი წელი კარზე მოგვადგა. ამ ახალი სტილის შემოდებამ მაინც უფრო მოგვიახლოვა ტანჯვის დღე. მანასემ ულტიმატუმი დამისვა: — ორშაბათს მთელი მასალა, სამშაბათს გვერდების შეკვრა*) — წინაღედგ შემთხვევაში არ მოესწრობო.

მე არხეინად მოვისმინე ულტიმატუმი, ვინაიდან „თვის თავის“ იმედი გაცილებით მეტი მქონდა, ვიდრე პრისტავის.

— მილოცვები, პატარა ფულეტონები, გამოცანები, დეპეშები, ლექსები, იგავ-არაკები... რომელი ერთი მოვთვალო, მოვსდებოდი ამაღამ და სამოც ფურცელ ქაღალდს გადავაჭრებ... უმჯობესია მოკლე მოკლე და კარგ-კარგი მასალა.

ასე ვფიქრობდი მე გუშინ წინ საღამოს, როცა

*) ლაპარაკი ჟურნალის გვერდებს ეხება.

ძველი წლისაგან სამიოდ მზის ამოსვლა იყო დარწმუნებითა ჩენილი.

ყველაფერი უკვე მზათ მქონდა: ბუხარში ცეცხლი გუგუნებდა, თავწათლილი კარანდაშები ზუბებივით მეწყო ჩემ საწერ მაგიდაზე, მოგრძო ქაღალდის ზოლები დასტა-დასტათ ელაგა იქვე და სამი ლამაზ ელექტრინისა საერთო ძალით აფოქვევდა სხივს ჩემს ოთახს.

— აბა დავიწყოთ, მეგობარო!

მოკრძალებით და ალერსით ვსთხოვე მე ჩემს თავს, რომელსაც, როგორც მოგახსენეთ უფრო ვენდობდი, ვიდრე პრისტავს.

არავითარი პასუხი.

— მე მგონია მილოცვებით აჯობებს დაწყება. თუმცა, სიმართლე გითხრა, თავი მოგვაბეზრა ამ მილოცვებმა... მე საზოგადოთ წინააღმდეგი ვარ მაგრამ რას იზამ ჩვეულება ასეთია...

სრული დუმილი, სრული უყურადღებობა!

— რას შვრები კაცო? ვეკითხები მე ჩემს თავს, რას მიპირობ? ხომ გახსოვს, რა გვითხრა მანასემ? თუ მილოცვები არ გინდა, სხვა რამე გვითხარი, აი თუნდ გამოცანა?

სამარის სიჩუქე და მყუდროება იყო პასუხი ჩემი მუდარისა.

— ბიჭო, რა დაგეპარათა, შე ოხერო? გავიგონია ასეთ დროს დამუნჯება? აი, მოდი ერთი შარდა მაინც დავსწეროთ. ეს ხომ აღვილი საქმეა, შეჩვეული ჭირია. მაკვირვებს ღმერთმანი შენი საქმე. რა დაგეპარათა, კაცო, რა ნახე, რა ღმერთი გაიწყა? ის კი, ის პატრეცეპული ჩემი თავი, თითქოს არც ესმის ხაზინის სიტყვებიო, სდუმდა, როგორც მარმარილოს ქანდაკება.

— ამხანაგო, გამაგებინე მაინც რას მიპირობ. მითხარი რასა მთხოვ, რათ ჩაგიკმენდია ხმა, რით გაწყენინე, რით შეიძლება შენი გულის მოგება. ხომ იცი, ჩემო ძვრფასო, თუ დღეს ხუთი კალონის მაინც რამე არ დავსწერეთ ხვალ მანასეს ვერ ვეჩვენებით. ბიჭო, შე თათარო, ერთი პატარა ფულეტონი, თუ გინდა აი ამ ახალი წლის მარხვაში გამოტანის შესახებ მაინც დასწერე! სად გავგონილა კაღანდა მარხვაში, ან შობა კაღანდის შემდგე? დაიწყე თუ ძა ხარ...

ერთი სიტყვა წამლად მაინც ამოხდინოდა ამ გაჯიუტებულსა და გარინდ ბულ ვაებატონს! ნათლად შევატყვევ რომ ის გაფიცული იყო. აქ იქვი მიუტევებელი იქნებოდა, მაგრამ მე მაინც იმედს არ ვკარგავდი.

— ნუ თუ ასეთ გასაჭარის დროს მიღალატებს ეგ ოხერი? ვფიქრობდი მე — მართალია გაფიცვა მხოლოდ მაშინ იციან, როცა გასაჭარს ხედავენ ბატონებისას, მაგრამ ჩემი თავი, ჩემთან ერთად შეზრდილი ჭირსა და ლხინში განუყრელი, მუდამ განუშორებელი და ასეთი სისათუთით განებივრებული რო-

გორ მილალატებს და ვაჭივრების დროს როგორ გა-
მეფიცება?

— ჩემო კარგო, ჩემო ძვირფასო! მითხარი მაინც
რაზე ხარ გაბუტული. კაცო, თუ ამასაც არ იტყვი,
მაშ რა ჯანაბა გიყო? რისთვის გინდა, ძმაო, ეს
ახალი წელიწადი წამამწარო?

ის ყურსაც არ ანძრევს, თითქო ჩინურად ვე-
ლაპარაკებოდე. არა, ჭეშმარიტად გაფიცულია.
ეს მას არასოდეს არ უქნია. პირიქით, გასაჭირის
დროს ყოველთვის თითონ იძლეოდა ინიციატივას;
მე მისი დამშვიდება მჭირდებოდა. ახლა კი სდუმს,
როგორც ეგვიპტის მუმია, როგორც საფლავის
ქვა.

— მაშ გაფიცული ხარ, არა? გაიფიცე ხოშ?
„დუმილი თანხმობის ნიშანიაო“ ამბობს რუსული
ანდაზა. კარგი, ვსთქვათ გაიფიცე, შე კაი კაცო,
მაგრამ არ უნდა მითხრა რისთვის გაიფიცე? ბიჭო,
მოთხოვნილებას თუ არ იტყვი, როგორ უნდა
ავისრულო? სად გაგიგონია შენ გაფიცვას თან მო-
თხოვნილებათა სია არ ახლდეს? „მეფე გულში
მღეროდა, ყმებო ბანი მითხარითო“, სთქვი მაინც
რა გინდა, მწვადი გინდა?

ჩემ თავს თითქო ჩაეცინაო. მაგრამ ეს სიცილს
იმდენათ ჰგავდა, რამდენათაც მისი დღევანდელი
საქციელი აღრინდელს.

— ეს არ გინდა, ის არ გინდა, მაშ რა ღვთის
რისხვა გინდა! ახლა ისეთი დროება დაგვიდგა,
რომ იქნებ მინისტრობაც გინდა მომთხოვო.

მე ვიგრძენი, რომ მან დააპირა რილაცის თქმა,
მაგრამ მყისვე გადაიფიქრა და ჩვეულებრივი დუ-
მილი ბოლომდე გაიყოლია.

თითქო განგებო, დრო განსაცვიფრებელის სი-
სწრაფით მიჰქროდა. მეზობლის ოთახიდან დან-
ჯღრეული ხმა კედლის საათისა წამდაუწყუმ მამც-
ნევდა ახალი წლის მოახლოებას და ჩემს უნუგეშო
მდგომარეობას თვალწინ მიყენებდა.

„ისე ვენდობი პრისტავსა, როგორც საკუთარ
თვის თავსა“ უნებლიეთ გამახსენდა მე მგოსნის
დიდებული სიტყვები.

უკვდაო სოლომონ! ახლა, მხოლოდ აი ამ
უჩვეულო და მუხანათურ გაფიცვის შემდეგ გავი-
გე მე შენი თქმულების სიღრმე, მისი აზრების სი-
უფსკრულე. დიახ, მართლაც ისე უნდა ენდო თა-
ვის თავს, როგორც პრისტავს, ვინაიდან გაჭი-
ვრების დროს, თურმე ისიც გილალატებს და გა-
გწირავს.

დიდ არს, სულმნათო, სახელი შენი, მაგრამ
მრავალ არიან, გვამნი რომელთაც ჯეჯ ვერ შე-
უგნიათ თქმათა ჭეშმარიტება და რომელნიც უზო-
მო ნდობით აღჭურავენ თავთა თვისთა.

მე კი, ჩემო ძვირფასო მკითხველო, და უძვი-
რფასესო სოლომონ, ეს დღე განსაკუთრებით აღფ-

ნიშნე**) ჩემს დღიურში, როგორც პირველ დღეში
დღე უჩვეულო.

— დღეს გამეფიცა მე საკუთარი თავი. მას
არავითარი მოთხოვნილება ჩემთვის, როგორც მისი
ხაზინისათვის არ წარმოუდგენია. ცხადია, გაფიცვა
პოლიტიკური ხასიათისა იყო.

ეშმაკი.

ახალი წელი.

ახალი წელი, რომელსაც ველი
ახალი სტილით, ქეფით, ლხინით
ეშმაკსა ჩვენსა რომ მიულოცო
დეკემბრის ოცო!

(იმა ძველ სტილსა) ნუ ეწყინება,
რაკი „გუნებამ“ ასე ინება.

ორი მაქვს შობა, ორი „კალანდა“
(პური კი ერთიც ეილამ დალანდა?)
უნდა დავჯერდეთ თეთრი მჭადითა.

(ისიც გაძვირდა ჭამის მადითა)
აბა „ბასილეს“ რომ ღორი უნდა,
წელიწადს ვინმეს დაუდგე თუნდა

და განუწყვეტლივ რომ ემსახურო,
ღორისა ფასი ვერცკი დახურო.

მაშ რათ ვილოცო ან რა ვიხარო,
მკითხონ ამ ქვეყნად რაღათ ზიხარო,

რა უპასუხო ეშმაკს ან ღმერთსა
(თუმც მოვირიგებ მათგანში ერთსა)

და მოვახსენებ: „იქნება ზავი“
ისემც მიცოცხლოს ვილსონის თავი,

ან იქნებ „გვიცნოს“ ლოიდმა ჯორჯმა
(სად მიგვიყვანა დრომა და ბორჯმა),

ან ნათლიობას გვიზამს კლემანსო
ფრანგული კბილი უფროთხის ტყემალსო.

იმედი, რამ ვსთქვა სანოვაგეზე?
კბილის დაჭერა მიჯობს ბაგეზე,

სხვაი ან თავი რით ვანუგეშო,
სიცივი გვაზრობს, ვყრივართ უშეშო.

სირცხვილის ოფლი რით მოვიხოცო,
ხაზინ ეშმაკს რა მიულოცო?

სახლში მისხია მე მანდარინა
(და თუ მივაგენ ეშმაკის ბინა)

მოვწყვეტ მიუძღვნი ბარე ორ კაკალს
და მიულოცავ წელიწადს ახალს.

ბუტუნა.

**) და არა ხაზის ვასმით.

ახალი უებარი წამალი ეოველგვარ სენისათვის

„ეშმაკის მათრახი“.

ეველ ექიმები ერთხმად აღიარებენ, რომ „ეშმაკის მათრახი“ ნამდვილი რევოლუცია მოახდინა სამკურნალო მეცნიერებაში.

„ეშმაკის მათრახი“ ქიმურ ლაბორატორიების გამოკვლევის თანახმად წარმოადგენს შესქელებულ სიცილს, რომლის წვეთები ჰკურნავს ეოველგვარ სნეულებას.

„ეშმაკის მათრახი“ ხელს უწყობს სისხლის მოძრაობას და სწობს სისხლ-ნაკლებობას.

„ეშმაკის მათრახი“ ჰკურნავს ჭლექს, რადგან სიცილისაგან სკდება ფილტვის მუწუკები.

„ეშმაკის მათრახი“ სწობს კუჭის კატარს.

„ეშმაკის მათრახი“ ჰკლავს მელანქოლიის ბაქტერიებს!

„ეშმაკის მათრახი“ წარმოადგენს აგრეთვე უუნოეიერეს ნივთიერებას: დღევანდელ შიმშილობის დროს „ეშმაკის მათრახი“ — მისწრება: ვინც სანოვანის ნაკლებობას განიცდის, ვურჩევთ შეიძინოს „ეშმაკის მათრახი“ და წაუკითხოს მშიერ ცოლ-შვილს:—სიცილი და ავიწეებს მათ შიმშილს!

ექიმებმა საბოლოოდ შეიმუშავეს შემდეგი რეცეპტი „ეშმაკის მათრახიან“ წამლისა.

- Rp. „ერთობა“ — 0,0.
- „საქართველო“ — 0,00.
- „სახალხო“ — 0,000.
- „ეშმაკის მათრახი“ — 100.0.

M. D. S. თითო ცალი, კვირაში ერთხელ.

ვაცხადებთ ყველას საშუალებოთ რომ ავთიამება დაიბაცას „ეშმაკის მათრახი“ და, ჩვეულუბისამებრ ერთი ათასად ჰყიდიან ამ ეუბარ წამალს.

ანქარდით და შეიძინეთ პირდაპირ ჩვენგან.

ჩვენთან ღირს—ცალი 6 მანეთად.

ახვლედიანის და სხვა აფთიაქებში—ცალი 6000 მანეთად.

ახალი წელიწადი.

მამა-შვილი.

(გურული სცენა)

ვა რავა დედუბა ქვეყანა და წახდა დროი...
უწინდელ დროში, რომ ჩამოვქნიდი ჩიჩილას, გა-
უკეთებდი ტინკილას, გამუცობდით ღვეძელს,
ხაჭაპურს, ავაჭყვირებდი ღორს, შევწვავდი გოჭს,
ამუაქაფაფებდი ღომს, მევირავებდი საქმეს და დე-
ვიწყებდი წმინდა ბასილის გალოცვას, გავამსებდი
გობს, გვეილოდი გარედ და დევიძახებდი: „კარი
გააღე“

— რა მოგაქ?

— რა მომაქ და თეთრი, საქონელი, წმინდა
ბასილის წყალობა: ოქრო ვერცხლი, ყაჭი, აბრე-
შუმი, სიმინდი და ღომი ღობიე, და ცერცვი, მსხალი
და ვაშლი, ნიგოზი და თხილი, სამსე მომაქ ყორი-
ფელი, ნალიეი და ბედელი, ჯამჯამე და სარეკელი,
ჯანჯუბა და ტკბილის კვერი, ჩიხრინი და საჩენელი
წიფლის შუშა საყადელი, ჩერიე და კვირის თავი,
ბამბა, მატყლი შესასტავი, სიხარული და კაი ამავი,
სამსე ჭური და სამსე წისკვილი, ჩვენ დღენძელობა
და მტერს სიკვდილი. გამიღე დენ კარებს შვედლოდი
სახლში, შამევიარდი წაღმა მუაზნევი ჩხოის კაკალს
და ვიტყვი: ღმერთო და წმინდა ბასილის მადლო
ასთე ააფე ჩემი ვოჯახი ნეთქი, გამევილოდი გარედ
და ვბრიგებდი კიდეც ჩემს მაჭახელას, მარა წრო-
ულს, რომ ვინმემ დამიძახოს, რა მოგაქო, უნდა
უთხრა: სიმშლილი და სიცივე, უბედურება და წახ-
დენის დღეი, არაა ჭადი ჩხუბში წადი, არაა ღომი
ყოლოთვეს ომი, არ გაქ ფული გიკვდება გული,
არ გაქ საქმელი, არც ტანსაცმელი, არცა ღორი
არცა გოჭი, არცა ქათამი არცა მამალი, ავათ გყავს
ვინმე არ გაქ წამალი, ტიფი ოხრად, ფილტვების
ანთება, ერთს თუ გადურჩი მეორე გემართება, აქით
ყვავილი, იქით სახალი მოთხოვნილობა გადასახადი,
არ გაქ ურემი, გუთანი კავი, საქონელს ჭირი,
ძაღვებს წელკავი თუ ღმერთმა ქნა და ახალმა წე-
ლიწადმა რამე კაი და ახალი მოგვიტანა თვარა, ძვე-
ლი წელიწადი წევიდეს და დენიკინის ოჯახში შე-
ვიდეს.

რ. ჯიბილ.

მემკვიდრეობის კანონს დიდი მნიშვნელობა
აქვს ცხოვრებაში. ამ კანონის ძალით ყოველსავე
მემკვიდრეს დაბადებიდან თან დაჰყავს ხოლომე სა-
უკუნოებით დაგროვილი განსაზღვრული თვისებანი
მშობლებისა და წინაპრებისა.

მაგრამ ამავე მემკვიდრეობის კანონს კრიკაში
უღვას მეორე ძლიერი ფაქტორი, რომელიც ხში-
რად ებძვის პირველს, ანელებს მის გავლენას,
ხან ავად და ხან კარგად სცვლის ხასიათის იმ
თვისებებს, მემკვიდრეობის ბრმა კანონს რომ და-
უნერგავს.

ეს მეორე ფაქტორი არის თვით ცხოვრების
პირობათა გავლენა, საზოგადოება, ოჯახი და სხვა.

მაგალითად, მშობლების პირადი გავლენა,
მათი გამოცდილება, მათი სულიერი ავტორიტეტი
დიდ როლს ასრულებს აღზრდის საქმეში და ამ
გავლენას მოკლებული კაცი ხშირად ასცდება ხოლო-
მე ჭეშმარიტ გზას და ისე დაიბნევა ცხოვრების
ბილიკზე, რომ ხან და ხან საბედისწეროთ გადაი-
ჩებება წყვილიადი მოცულ უფსკრულში...

ჩემთვის სრულიად უღავო და აშკარაა შემ-
დეგი დებულება:

კაცობრიობას რომ მარად ეამ უბედურება
ატყდება თავზე და არასოდეს ხანგძლივად არ
გაუღიამებს ბედი, იმის გამო ხდება, რომ ყოველი
ახალშობილი წელიწადი მოკლებულია მშობლის
გავლენას, ერთხელ დალაპარაკებასაც ვერ ასწრებს
მამასთან და ფხს რომ შემოადგამს ცხოვრებაში,
მიმავალი ძველი წელის მოხრილ ზურგს მოჰკრავს
ხოლომე თვალს და გამოუცდელი, ხამი, ქკუა-დაუმ-
ჯდარი იწყებს ქვეყნის მძივე ტვართის ზიდვას.

1919 წელმა ჩაალაგა თავის სამგზავრო გუ-
დაში საგზალი—მ გირგანქა ცივი ჭადი და მოხარ-
შული ღობიო—და წასასვლელად მოემზადა.

რალაც მეოთხედი საათი-ლა რჩებოდა სულ
მისი წასვლის ჟამამდე.

მგზავრობის არ ეშინოდა მას, არც სანანურად
რჩებოდა რამე ამ ქვეყნად, და როგორც განგების
მორჩილსა და დისციპლინის გრძნობით გამჭვალულ
ადამიანს შეჰფერის, უდრტინველად და თითქმის
გულგრილადაც მისჩერებოდა ქალაქის გამგეობის
კოშკის საათს, რომლის დიდი ისარი ზღაზენით

მიიწვედა 12-თან მიახლოებულ პატარა ისრისკენ.

ასე იდგა უძრავად რამდენსამე წუთს და არავითარი გრძობა არ აღეღებდა მის გამოფიტულსა და დაქანცულ გულს.

უცებ მოხუც წელს შეაჭრყოლა, რაღაც უჩვევმა ნაკადმა დაუარა ძარღვებში და მთელი სხეული შეუტორტმანა.

— რას ნიშნ ვს ესა? გაიფიქრა მან და გულში ისეთმა ტკბილმა და თან ნაღვლიანმა გრძობამ გაუთამაშა, რომ უნეტურად დაიძრა და რამდენიმე ნაბიჯი გადასდგა გამგეობის შენობისაკენ.

საკვირველი იყო, რომ ის ტკბალი და სვედანარევი გრძობა თან და თან იზრდებოდა და ავესებდა ცალიერ გულს, თითქოს რაღაც ძალა ტალღებს უკზავნიდა მას შორიდან, ნაზად ჰბოჭავდა და თავისკენ იზიდავდა.

საათს როდი-და ლყურებდა ახლა მოხუცმა, კოშკის წვერს მისჩერებოდა დაჟინებით და გაფაციცებით, თითქოს გრძობდა რომ იქ, იმ წვერვალზე უნდა გამოჩენილიყო საოცარი ძალის მფლობელი ვინმე, ასეთი ნაზისა და უჩვევი ძაფით რომ ეზიდებოდა თავისკენ აღეოვებულ გულს.

— შვილი... ჩემი შვილი! — წაილულლულა 1919 წელს, რადგან მიხვდა, რომ ეს ძალუმი გრძობა, მთელი მისი გაგულგრძობებული არსება რომ შეეპყრო ასე ერთბაშად, მხოლოდ მშობლიური სიყვარულის გრძობა უნდა ყოფილიყო.

— გა-ნე-მზა-დე! — მოგსმა მოხუცს ფოლადიანი ბრძანება, რომელიმაც ისე დაჰფარა ყოველივე, როგორც ზეცა ჰფარავს დედამიწას.

მოხუცმა ტანჯვით მოსწყვიტა თვალი კოშკის თავს და ზევით აიხედა: ვარსკვლავებით მოქედილ ცაზე გარანხმულიყო შავ-წაქოსასხამიანი ვინმე, რკინასავით მტკიცე და წერასავით უღმობელი.

მოხუცმა კარგად იცოდა, რომ იმის სურვილს-და ბრძანებას ვერსად წაუვიდოდა, გრძობდა, რომ ყურ-მოჭრილი მონა იყო იმისი, მაგრამ ისე გარდუვალი იყო მას გულში გაღვივებული მშობლიური სიყვარული, იმდენათ წარმატატი იყო ოცნება და იმედი შვილის ნახვისა, მისი ხმის გაგონებისა და ხელის შეხებისა, რომ ვეღარ მოითმინა და შეევედრა:

— მხოლოდ ერთი წუთი, ერთი წუთი მაჩუქე მხოლოდ, თვალი მოეჭკრა... დავინახო და შემდეგ მიბრძანე წასვლა!

ის კი სდუმდა პასუხად და ეს დუმილი ისეთი მკაცრი და საშინელი იყო, რომ ვერავითარი რისხვის ხმა ვერ შეედრებოდა.

მაშინ მოხუცმა ოინს მიმართა:

— მე კიდევ ცამეტი დღე მაქვს ვადა... ყველა ახალი სტილით როდი ითვლის დროს... უმეტესობა ისევ ძველ სტილს ანგარიშობს... ცამეტი დღის შემდეგ წავალ მხოლოდ... მანამდე ფეხსაც არ მოვიცვლი აქედან.

თითონვე გაუკვირდა თავისი თავბედობა და კადნიერება.

— ვნახოთ! — წარმოსთქვა იმან და შეიკრა შავი წამოსასხამი და ჰაერში ისეთი ხმაურობა გაისმა, რომ ურიცხვ ფასკუნჯთა ვეებეროელა ფრთების ერთბაშა და ძლიერ მოქნევასა ჰგავდა.

დიდი ისარი დაეწია პატარას და საათმა 12 დაჰკრა.

— ჩემო შვილო! — აღმოხდა მოხუც წელს და კოშკის თავზე გამოჩნდა მშვენიერი ყრმა, ნაზ ვარდისფრად გაშუქებული და ხელეგ-გაშლილი დაეშვა მოხუცისაკენ...

ძველმა წელმა გულში ჩაიკრა თავისი პარმშო ახალი წელი და რამდენსამე წუთს მამა-შვილი უძრავ ქანდაკებასა ჰგავდენ.

— დროს ნუ ვკარგავთ! — დაიწყო თავდავწყებისაგან გამორკვეულმა მამამ, ტრამვაის სადგურის სკამზე ჩამოჯდა და შვილი მუხლებზე დაისვა.

— ყური დამიგდე... ასეთი ბედნიერება არასოდეს განუცადია არც ერთ განვლილ წელს... პირველი მე ვარ, რომ შვილს ვხედავ და ველაპარაკები. დიდ ხანს არ გატანს ჩენი სიამე. სადაცაა, კვლავ გაისმება მრისხანე ხმა... მაშ სიჩქარეა საჭირო. შენ გამოუცდელი ყრმა ხარ, მე კი ბევრი რამ ვიცი და მინდა დარიგება მოგცე... მაშ ყური მიგდე და კარგად დაიხსომე, რასაც გეტყვი. ეს ჩემი ანდერძი იქნება.

— სთქვი, მამა ჩემო! — წატიტინა ახალმა წელმა: სიტყვას გაძღვე, შენი ანდერძი მტკიცედ შევასრულო.

ბავშვმა მოხერხებულად მოიკალათა მამის მუხლებზე და ყურადღებით მიაჩერდა მას.

მოხუცმა ნაზის აღერსით გადაუსვა შვილს ხელი თმა-ხუჭუჭა თავზე და დაიწყო:

— ვნნ დღეა, რაც მე აქა ვარ. შანსავით ბედნიერი რომ ვყოფილიყავ და მამა-ჩემი, 1918 წელი, რომ დამხვედროდა, როგორც მე დაგიხვდი შენ, ასე ცუდათ არ გავატარებდი ამ ვნნ დღეს. ყველაფერი კი ჩემი გამოუცდლობისა და ახალგაზრდური მეტიჩარობის ბრალია... მოვედი თუ

არა და თვალი მოგავლევ ირგვლივობას, ისე გამიტაცა ცხოვრების საერთო კორიანტელმა, რომ თავი ვეღარ შევიკავე და გავყვივი მას, როგორც ნაფოტი გაჰყვება მღვლევარე ზღვის ტალღას. მე სრულიდ დაძაფიწყდა, რომ ჩემი ერთად ერთი მოვალეობა დროს თვალყურის დევნება იყო და სხვა. არაფერი... ჩემს პირდაპის საქმეზე ხელი ავიღე და მეც იმ თავშეუკავებელმა პატივის მოყვრეობის ჟინმა ამიტანა, რომელიც ყველას მოსდებოდა ამ ქვეყანაში. უპირველეს ყოვლისა ძალაუფლების მოპოვებამ ამიწალა საღერღელი და სოც. დემოკრატიულ პარტიაში ჩავეწერე. თუმცა ბალღი ვიყავ, არც ცოდნა მქონდა, არც გამოცდილება, მაგრამ ამას არ შევეპუე და მინისტრის პორტფელისაკენ გავიწიე. ბედმა გამიღიმა, საწადელს მივაღწიე და სულ ცოტა ხანში მე, უფიცი და მეტიჩარა ბალღი, მინისტრის ამხანაგად გავხდი. მთელი ჩემი მოღვაწეობა ამ თანამდებობაში, რა თქმა უნდა, შეცდომებისა, თვითნებობისა და მამლაყინწობის განუწყვეტელი ჯაჭვი იყო. ეს გარემოება მე სრულიად არ მაწუხებდა რადგან ჩემი უმძაფრესი სურვილი, ძალაუფლების მოპოება, მბრძანებლობა, — შევისრულე. მხოლოდ მაშინ შევიგენი ჩემი ყოვლად სასაცილო მდგომარეობა, როდესაც ჩემი უწყება დაღუპვის კარამდე მივიყვანე. აქ გაიღვიძა ჩემში სინდისმა და მინისტრის ამხანაგობაზე ხელი ავიღე. ეს იყო ჩემი პირველი და სასტიკი დამარცხება ცხოვრებაში... მომეცი სიტყვა, შვილო, რომ შენ ჩემს მაგალითს არ მიჰბაძავ, პატივ-მოყვარეობის ფუქსავატურ ჟინს გულშივე ჩაიკლავ და მინისტრის პორტფელისაკენ არასოდეს დაიწყებ ცქერას.

— გაძღვე სიტყვას! — უთხრა პატარამ.

— შემდეგ, — განაგრძო მოხუცმა: — ჩემდა საუბედუროთ მწარე გამოცდილებამ ჭკუა ვერ მასწავლა და ახლა მეცნიერის სახელის მოხვეჭის სურვილმა შეიპყრო ჩემი არსება. თავი გამოვაცხადე ლეიპციგის, პარიზის, ოქსფორდის და ნიუიორკის უნივერსიტეტების დოქტორად და ინდაურივით გაფუყული ღიველი სახელმწიფო უნივერსიტეტში. აქაურ პროფესორთა კოლეგიამ აღტაცებით მიმიღო და დაუყონებლივ შემომთავაზა სამი კათედრა ერთბაშათ. შენ თითონ წარმოიდგინე, როგორი პროფესორი უნდა ვყოფილიყავი მე, რომელმაც არცერთ იმ მეცნიერებათა ანა-ბანაც არ ვიცოდი და ლექციებს კი ვკითხულობდი დიდის რიხითა და ფახი-ფუხით. და აი, როდესაც ჩემი

აუდიტორიები უდაბნოს დაემსგავსა, ხოლო ერთ-ერთის მოედანი, გოლოვინის პროსპექტის სპორტ-ნოები და ყავახანები კარგი პროფესორის აუდიტორიასავით გაივსნენ სპეკულიაციით გატაცებულ სტუდენტებით, მივხდი, რა ბოროტმა ოქმედებასაც ჩავდიოდი და პროფესორობაზედაც ავღე ხელი. ახლა შენ მეორე სიტყვა უნდა მომცე, შვილო: არასოდეს არ ინდომო პროფესორობა; თუ არ გინდა თავის შერცხვენა და ახალგაზრდა თაობის დაღუპვა.

— გაძღვე სიტყვას, მამა! — უთხრა პატარამ.

— მეცნიერების ტაძრიდან ხელოვნების ტაძარში გადავინაცვლე. ისე მძაფრათ ამიტანა დაფინის გვირგვინით თავის შემკობის წყურვილმა, რომ სინდისზე ხელი ავიღე და მოვხსენი თავი ყველა აქაურ ხელოვანთა უშვერ ლანძღვა-გინების გუდას. ყოველ გზა-ჯვარედინზე იმას ვამტკიცებდი, რომ ყველა სხვა ხელოვანი უწამუსო შანტაჟისტი და მატყუარა იყო და მხოლოდ მე ვიყავი ნამდვილი ქურუმი ხელოვნებისა ჩემმა ოინმა გასჭრა და სულ მალე მართლაც დაფნით შემომკეს შუბლი. მაგრამ ამ დაფნის გვირგვინმა ეკლის გვირგვინსავით დამიწყო ჩხვლეთა და იძულებული გავხდი მომეხადა... მომეცი სიტყვა, შვილო, რომ ხელოვნების ქურუმობასაც არ წაეპოტინები!

— სიტყვას გაძღვე, მამავ! — უთხრა პატარამ.

— ვინ იცის, კიდევ რამდენი პროფესია და ხელობა გამოვიცვალე ჩემს სიცოხლეში და ერთხელაც არ ჩავფიქრებია იმას, თუ რამდენათ შემწევდა ნიჭი და ცოდნა ამა თუ იმ საქმისთვის. პირიქით. სწორედ იმას ვკიდებდი ხელს, რისიც არა გამეგებოდა-რა. ჩემმა დაუდგრომელმა, ხარბმა და მოუსვენარმა ბუნებამ ურიცხვი ბოროტება და უსინდისობა ჩამადენინა; დრო რომ მქონდეს, შვილო, და არ ვგრძნობდე, რომ სადაც არის გაისმება ზეცაში უღმობელი ხმა, რომელიც მე და შენ გავვაშორებს, დაწვრილებით გიამბობდი ყველა იმ შეთხვევას, მღ რომ თვალი ამიხილეს და ბოლოს და ბოლოს ჩემი ფუქსავატი ცხოვრების ამოება დამანახვეს. ახლა კი, დროს უქონლობის გამო, იძულებული ვარ, მოკლედ მოგიტრა: ყველაფრის მიზეზი ჩემი მეტიჩრობა იყო. მეტიჩრობა, აი ის საშინელი სენი, რომელმაც ამირია ცხოვრების გზა და მწარე სინანულის კარამდე მიმიყვანა. დაიხსომე ეს და სიტყვა მომეცი, რომ არასოდეს შეეჩხირები იქ, სადაც შენი საქმე არ იქნება. დასდე ჩემს წინაშე ფიცი, რომ მხოლოდ შენი

მოვალეობის ასრულებას შეუდგები და, რაც შენს მოწოდებას არ შეადგენს, იმას არ წაებოტინები.

— ვფიცავ, მამილო! — უთხრა პატარამ.

სწოედ ამ დროს ჰაერში ხელახლა მოისმა უცნაური ხმაურობა მრავალ ფასკუნჯთა ფრთების მოქნევისა, ცაზე კვლავ განერთხო ის შევმოსასახამიანი და წარმოსთქვა თავისი უღმობელის ხმით:

— შენი თხოვნა არ იქმნა შეწყნარებული! წადი!

— მშვიდობით! — დაიკენესა ძველმა წელმა და მხურვალედ ჩაიკრა გულში თავისი შვილი.

საათის ისრები ისევ თორმეტზე გაყინულიყვენ უძრავად, და მხოლოდ მაშინ დასტოვეს ეს ციფირი, როდესაც ძველი წელიწადი მოშორდა თავის შვილს, აიღო თავისი გულანაზადი და გაემგზავრა.

— სიტყვას არ უღალატო, შვილო! — მოაძახა უკა-

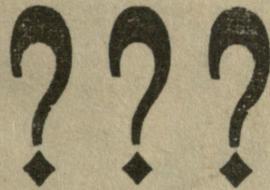
ნასკნელად მაშამ ახალწელს: მეტიჩრობას ერიდე!

როდესაც მიმავალი ძველი წელიწადის ზურგი მიიმალა სიბნელეში, ახალმა წელმა თვალი მოავლო ერევნის მოედანს, დაჰკრა ფეხი, აფრინდა ჰაერში და შიგ კოშკის საათში შეიმალა, იქ, სადაც მექანიზმია.

— აი ჩემი მოვალეობა! წარმოსთქვა მან და გულმოდგინეთ დაათვალიერა და დაასუფთავა ქრონომეტრის ყველა ბორბალი და მარკვალი.

დარწმუნებული ვარ, მამის ანდერძი ფუჭათ არ ჩაივლის შვილისათვის და ახლად დამდგარ 1920 წელს გასული წლების მეტიჩრობის სახსენებელიც მოისპობა.

თავუნა.

ძველი და ახალი.

ძველი! აი, ჩემო პატარავ, კარგათ მიქციე ყურადღება აქ ამ ორ ზღვითა შუა ვილაც ბიჭი ჩამჯდარა.
 მე ვერ ვიცანი. იქნებ შენ იცნო.
ახალი. ნუ გეშინია, მაპილო: მე ვიცნობ, უთუოდ ვიცნობ!

